

kmetič in reče dotičnemu gospodu, da ima tudi on na prodaj enako težkega prašiča kot ga gospod želi, ter da ga rad da za ceno 14 Din za 1 kg. Kaj je rekel gospod? Da a naravnost od kmeta ne vzame. Tako je moral kmetič dati mesarju prašiča za ceno 13 Din za 1 kg. Med vojno so ljudje iz mest ter trgov radi poiskali kmetijske hiše, v katere so prihajali s praznimi želodci, danes pa se branijo naravnost kupovati od kmetovalca, vse mora iti skozi posredovalčeve roke.

Kakšna pa je danes cena živine? — Kvalitetna živina se plačuje preslabo. Meso stane 16 Din 1 kg, živino pa plačajo prvovrstno po 6 do 6.50 Din. Ko pride mešetarški kupec na dom živino kupovat, ima vse mogoče izgovore: ta žival je preveč koščena, druga ima prevelik trebuh, tretja ima preveč loja, potem pa ustrezni, če moreš. Ni dolgo od tega, ko m bil prisoten pri kupčiji debelih volov, ko je kazal kupec na enega izmed volov, češ, da je velikih kosti. Saj se tudi kosti prodajajo. Ko sem nedavno hotel kupiti kosti za juho, so bile skoro tako drage kot meso. Po mnenju teh kupcev bi bilo najbolje, če bi žival zrasla brez kosti in trebuha ter da bi se dala dobro izpitati, ob enem pa naj bi tudi bila brez loja. Izgovori seveda morajo biti, samo da se poceni kupi. Vse to bo prisililo kmetovalce, da si bodo morali z domačim zakolom živine pomagati iz zadrege ter zaklati eden teden pri enem kmetu, drugi teden pri drugem itd. Tisti kmetiki in delavski ljudje pa, ki kupujejo meso ter imajo količkaj smisla za kmetijski stan, ki je glavni stebler države, bodo kupovali pri producentu, kjer bo gotovo cenejše meso za 1 do 5 Din. Pri tej priliki je zapet treba poudariti, kako velikega pomena za kmete je združništvo, ki bi nam pomagalo v gospodarski krizi. Te vrste je pisala žuljava kmetijska roka, kmetovalec, ki ve, kako dolgo moraš nositi koš na rami, predno da imaš par voličkov za prodati in to za tako nizko ceno. Da si opomoremo, se

organizirajmo v kmetijskih zadrugah, pa tudi v Kmetijski zvezi.

*

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje:

Posedam 2000 raznih sadnih dreves, katera bi moral sedaj škropiti proti različnim škodljivcem. Katera škropilna sredstva priporočajo strokovnjaki?

Odgovor:

Proti kaparju (ščitasti uši), cvetoderju, malemu pedicu, lisnim in krvnim ušem itd. so se drevesni karbolineji kot: Karbokrimp, Arborin, Dendrin, Neodendrin itd. prav dobro obnesli. Karbokrimp se uporablja 10%, ravnokot tudi Arborin, Dendrin se uporablja 10—15% in Neodendrin pa 5—6%. Arborin se dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in pri njenih različnih skladiščih po 11 Din za 1 kg. Dendrin in Neodendrin prodaja tvrdka Kemindustrija v Mariboru in sicer Dendrin po D 8.50 za 1 kg in Neodendrin pa po Din 12 za 1 kg.

Vprašanje:

Rad bi kupil 1 kg umetnega satja, kje bi dobil najboljšega in koliko stane 1 kg?

Odgovor:

Prvovrstne umetne satnice lahko kupite pri blagovnem oddelku Čebelarkega društva za Slovenijo v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4, ako ste ali se vpišete za člana tega društva, po 65 Din za 1 kg. Ako pa imate lep čist vosk, ga lahko istotam zamenjate in dobite za 1 kg voska 1 kg umetnih satnic. V tem slučaju pa morate doplačati 10 Din za delo. — Umetne satnice lahko naročite tudi pri tvrdki »Jugoslovanska čebelarška industrija Luč. Ritzmann, Novivrbas«, po ceni 68 Din za kg. Prodajajo jih tudi nekateri trgovci (medicariji) itd. po zelo različnih cenah. Znan mi je slučaj, da je neki čebelar kupil 1/2 kg umetnih satnic za 22 Din, torej 1 kg po 88 Din. Iz tega se vidi, kako velikega pomena je Čebelarstvo za slovenske čebelarje. Letna članarina pri gori omenjenem društvu je 40 Din. Društvo nudi z vsim svojim članom vse čebelarske potrebe po znižanih cenah in razen tega še prvovrsten čebelarski list mesečnik »Slovenski čebelar«, ki prinaša polno zanimivih razprav, nasvetov o čebelarstvu in

da je vse potrebne informacije, tiče se čebelarstva.

Vprašanje:

Prosim, ali bi dobro uspevala lucerna v ilovnati zemlji? F. K., Sv. Jernej.

Odgovor:

Lucerna bo dobro uspevala v ilovnati zemlji le tedaj, če ista ni premokra. V splošnem pa na tako zemljo bolj sodi črna (domača) detelja. Na ne pretežki in dosti suhi ilovnati zemlji morate lucerno redno gnojiti s Tomaževim žlindrom in z apnom, ako hočete imeti zadovoljive košnje.

Vprašanje:

Imam precejšen kos zemljišča, ki bi moral biti prost trave in splošno vsake zeli. Kljub pridnemu zatiranju se trava čim bolj množi, posebno se košati slak in regrat. Ali bi mogel na kak način na tem prostoru rastlinstvo popolnoma zatreči?

Odgovor:

Ako hočete rastlinstvo, posebno slak in regrat, temeljito zatreči, ruvajte te rastline kolikor mogoče globoko s koreninami vred iz zemlje, da jim opešajo korenine, oziroma korenike. Skrbeti morate tudi, da vam veter ne zanese plevelnega semena (regrat) od drugod. Posebno izdatno sredstvo je karbolinej, ki ga v majhnih množinah polivajte po posameznih rastlinah in ki vam plevel popolnoma pože.

Vprašanje:

Ali je za nasad drevesnice ter za prodajo drevesčkov iz nje potrebno kakšno uradno dovoljenje?

Odgovor:

Za vzgojo sadnega drevja za lastno uporabo in za prodajo v malem obsegu ne rabite nikakega dovoljenja. Zeleite se pa z vzgojo sadnega drevja na veliko pečati, se vam svetuje, tozadevno se obrniti na drevesničarski odsek S. i. V. D. v Ljubljani, Resljeva cesta.

Vprašanje:

Imam mlado drevesce jablan, ki noče sadu roditi. Kako temu odpomoči?

Vzroki nerodovitnosti vaše jablane so lahko različni. Jablano precepiti s kako drugo v vašem okolišju dobro rodečo sorto in uspeh bo gotovo zadovoljiv. Za letošnje se za precepiljanje drevja ni prepozno, samo ako le imate cepičev od rodovitne sorte v zalogi.

Januš Golec:

Guzaj.

IV. POGLAVJE.

Guzajev boljševisem pred 50 leti.

Glavna oseba naše povesti — Guzajev Francuh — je bil že pred 50 leti pravi boljševisem po današnjem ruskem vzorcu. Poznal ter upošteval je le revnejšega človeka; proti bogatejšim ter gospodujočim slojem je bila naperjena njegova organizacija. Siromak — kakor razlagajo danes komunistični kolovodje — je smel krasti ter ropati, da, celo ubijal je slobodno v skrajni sili, ako je šlo za to, da je oškodoval premožnejšega. Res — čisto pravi boljševisem je sejal ter gojil Guzaj po vseh krajih svojega odljudenega kraljestva.

Že pri deci na paši je začel. Rad se je igral s pastirji, delil med nje tedaj običajne bakrene štirjače (4 krajcarje skupaj) in jih ščuval, naj pasejo živino nalašč na škodo kakega osovraženega gruntarja ali graščine. Razposajeni kočarski fantini so ga poznali že od daleč — darežljivega »jagra« (lovca), ki je metal med nje denar, jim znal povedati toliko zanimivega ter strašnega iz tujih krajev ter jih navduševal za dejanja, katera jim je prepovedoval vsakdo drug. Bil je boljševiski mladino ljub v skrajno kvarnem smislu.

Kakor smo povdarili že večkrat, je bila Guzajeva hribovita, grabasta ter pogozdena republika obljudena od kočarjev, bajtarjev — sploh od siromakov. Tem je bil Guzaj prijatelj, dobrotnik in pobratim. In ta revni človek, ki ni bil nikjer izven mej domače župnije, kaj je slišal rajše nego hujskanje proti kapitalu in oblasti. Kapital — graščina je imela vsega dovolj, milijon in milijonkrat več nego je rabila za preživljanje. Ves ta kapital so znosili grofu na kup

Vsak mesec

Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec ena velezanimiva zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

Vprašanje:

Nekateri stari preroki pravijo, da drevesa, ki so cepljena takrat, ko je polna luna ali nekaj dni prej ali pozneje do mlaja, ne rodijo tako kakor drevesa, ki so cepljena ob mladem (mlaju). Prosim, ali je to res?

Odgovor:

Poznam na stotine dreves, ki so bila cepljena pri vseh mogočih luninih spremembah in v rodovitnosti nič ne zaostajajo. To so stare bajke in še sedaj precej v modi. Treba je le delo (cepljenje) pravilno opraviti in luna, bodisi polna ali ob mlaju, ne bo na delo vršila nobenih škodljivih posledic.

Vprašanje:

Kaj je vzrok, da moja 3 do 6 let stara jablana najbujnejše raste maja, junija je vsak vršiček 5 do 10 odščipnjen, kakor da bil s škarjami odrezan in to se dogaja že dve leti in samo na mladih jablanih, na starih ne.

Odgovor:

Vaša mlada drevesa vam maja in junija meseca obiskuje mal, kovinsko se svetlikajoč hrošček, pristrigač. V mlade vršičke leže samica jajčeca, nato vršičke odstriže, da se odlomijo in padejo na tla, ali pa obvisijo osušeni na drevesu. Iz jajčec se razvijejo ličinke, ki se v zemljo zarijejo, spomladi zabubijo in se nato preobrazijo v hroščke rilčkarje. Odstrizene mladice je pridno zbirati in nato takoj sežgati. Hroščke same je zelo težko loviti.

*

Grah.

Prvi grah sejemo po možnosti že v začetku marca. Setev nadaljujemo v presledkih 3—4 tednov do srede junija. Kasnejše setve popade zelo rada neka plesen, vsled katere se zrna ne razvijejo do prave velikosti.

Grah sejemo v vrste, oddaljene po eno in pol pedi druga od druge, 2—3 prste globoko v oddaljenosti 4—6 cm.

Setev zavarujemo pred pticami z vejevjem. Ko pribodejo rastline na dan, jih okopamo in čez par dni osipamo. Kot oporo rastlinam potaknemo na zunanjih straneh dveh vzporednih vrst suho vejevje tako, da se sklanja čez rastlino in se v sredini vrhi križajo. Veje morajo biti dovolj močne in vrste graha primerno visoke ter tako globoko zataknjene v zemljo, da jih veter ne izruje. Staro rabljeno vejevje uporabimo samo tedaj, če prejšnja setev ni trpela po plesni, ker bi se le-ta prenesla na letošnje rastline. Tako vejevje sežgemo z grahovo slamo vred takoj ko spravimo zadnji grah, ker se sicer prenaša bolezen od leta do leta dalje. Grah obvarujemo pred plesnijo s skrbnim izborom res zdravega semena ne s kolikor možno rano setvijo.

Pri nabiranju stročja pazimo, da ne poškodujemo rastline.

Prve dobro razvite visoko viseče stroke pustimo dozoreti ter hranimo najpopolnejša zdrava zrna za seme.

Fižol.

Ako hočemo pridelati fižol iste vrste in kakovosti, k. kor ga rabimo, moramo saditi vsako vrsto semena zase strogo ločeno v primerni oddaljenosti. Različne vrste fižola, pomešane ali sajene tik drug druge, dajo vedno manj vredni pridelek, ker se oprašijo cveti kičlem in je konečno fižol mešanica vseh vrst.

Okopamo fižol v suhem vremenu, da ne pride mokra zemlja na liste, ki postanejo vsled tega rjasti.

Uši preženemo z vlago. Zato zalivamo ob suši prav pridno.

Bob.

Bob sadimo zgodaj spomladi. Čim preje to storimo, tem bolje za rastlino, ki postane zelo odporna in ji ne preti toliko nevarnosti od mrčesa. Kot prav uspešno obrambo zoper uši odščipnemo mehki poganeč nad najvišjim cvetom. Sok, ki izstopi iz stebelca, prežene mrčes.

Rdečo peso

sejemo od aprila do majnika najbolje kar na mesto. Presajene rastline rastejo počasneje. Prigosto setev razredčimo na ped oddaljenosti. Okopamo peso 2 do 3krat, kakor pač potrebno.

Pri spravljanju izpulimo peso zelo previdno, da ne ranimo korenin. Zelenje odrežemo dva prsta nad peso.

Drobnjak (č-tilih)

razmnožimo spomladi z delitvijo. Presadi ga vsako drugo ali tretje leto na drug prostor. V petem letu, če že ne prej, je rastlina izčrpana. Zato si vzgajimo pravočasno iz semena nove rastline. Da drobnjak ne cvete in ne porumeni, ga režemo tik nad zemljo kos za kosom.

Kuhanje in kuharice.

Človeško telo je ustvarjeno tako, da se ne more hraniti samo s surovo hrano, kljub temu, da je ova rastlinska hrana, to so razna zelišča in sadje, našemu zdravju mnogo bolj koristna kakor kuhana ali pečena jedila, osobito toliko čislano meso.

S pomočjo ognja, bodisi posredno ali neposredno, priredimo surova hranila v kuhana, pečena ali ocvrta jedila.

Razna hranila zahtevajo različne predpriprave, predno pridejo v loncu ali kozici na ogenj.

Sveže meso splaknemo v hladni vodi, najbolje pod vodovodno pipo. Napačno ravnamo, če namakamo sveže meso dalje časa v vodi, kjer se izluži in tako izgubi na hranilni vrednosti. Drugače ravnamo s starim, morda že malo smrdljivim mesom. Tega pa položimo za 10 minut v hladno slano vodo, ga operemo, nato položimo v drugo svežo slano vodo in konečno ga oplaknemo pod vodovodom. Še sedaj smrdljive konce odrežemo.

Prekajeno meso operemo dobro v topli vodi, odrgnemo s krtačico, oplaknemo s čisto vodo in nato ga šele položimo v lonec. Ako ga hočemo peči

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelijski in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

oni in njihovi predniki s krvavimi žulji. Da je šlo lažje z ustrahovanjem reveža, je skoval kapital oblast: sodišča, glavarstva, davkarje, žandarje, biriče in še vojaštvo. Ako migne posamezni tlačan le s mezincem, ker ga privija preveč krivica od zgoraj, ima že opravka z oblastjo, ki pošlje ponj žandarja ali beriča. Če je tožil preveč na glas zaradi pomanjkanja in nečloveške hudobije višjih, mora v luknjo, kjer ga že naučijo, da bo molčal za bodočnost. En sam bojevnik proti kapitalističnim ljudskim pijavkam pomeni toliko, kakor kaplja sladke vode v slanem morju. Da bodo pod palci mastni in s surovo silo obdani mogočnjaki zgoraj vsaj poslušali siromaka, je treba organizacije z geslom: Vsi za enega, eden za vse! Vsi po teh pobočjih, grabah ter dolinah morajo dvigniti glave po koncu in zahtevati kakor iz enega grla: Do tod in ne dalje! Ako bo videl enkrat kapital proti sebi trdno organizirano protisilo, bo popustil in začel kar sam iz strahu za obstoj ter moč deliti. Lazarjem vsaj drobtine s preobilno obložene mi-

ze. Na revežem dolžne pravice se mora te proklete kapitaliste navaditi že v naprej z ustrahovanjem. Enega je treba pristriči nasilnim potom posamič na samotnem kraju na žepu, drugega na preveč razmnoženem živem blagu v hlevu, tretjega na žitnih ali lesnih zalogah itd. Kapitalist se mora predvsem začeti bati, da se nekaj kuha ter vre za njegovim hrbtom in da zna vsak trenutek nekaj zanj neprijetnega bukiniti na dan. Iz strahu bo postal v takem slučaju popustljivejši in se ne bo upal dninarju pritrgovati dolžnega mu zaslužka.

To je bil za te kraje čisto nov nauk. Tako jim še ni govoril doslej nikdo. Slišali so le o dolžnosti garanja, o dajatvah, a prav nič o pravicah ter o prejemkih. Guzajeve pridige so užigale kar trenutno. Besedam so sledila razmišljanja in zavest: Prav ima! Sedaj še le znamo, so govorili kočarji, da smo bili brezpravni sužnji. Skupaj bo treba potegniti, da bodo tudi naši izstradani želodci polni ter mi in naša deca oblačena. Ako bomo podpirali molče naše breg,

zavitega v krušno testo, potem obrišemo meso še poprej s čisto krpo.

Zelenjavo operemo naglo v hladni vodi. Nikdar je ne namakajmo dolgo, ker jo voda izluži. Največ se greši v tem oziru pri solati, katero pustijo marsikatera gospodinja cele ure v vodi.

Izjemo dela v tem oziru karfijola, kadar kuhamo celo rožo. Ker se v cvetu skrivajo kaj rade gosenice, položimo glavico karfijole za dober četrt ure v slano vodo. Sol mrčesu ni všeč in že kmalu prileze ostudna žival na svetlo.

Olupljen krompir na zraku kmalu počrni, zato damo vsak krompir sproti v posodo s svežo vodo. Ni pa dobro, če se krompir luži dalje časa. Zato ga lupimo tik predno ga pristavimo k ognju. Isto velja za korenje, repo in slične korenine.

Suh fižol, grah, bob in lečo pa spet namakamo najmanj 12 ur v mlačni vodi, da se omehča že nekoliko pred kuhanjem, sicer bi morali predolgo kuriti pod njimi. Dalje sledi.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg dne 18. aprila 1931. Na ta trg so pripeljali špeharji na 66 vozov 163 komadov zaklanih svinj, kmetje 38 voz krompirja, 4 čebule, 18 sena, 6 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 20 Din, špeh 13 do 15 Din, krompir 1 do 1.50, čebula 3.50, seno 70 do 75, slama 60 do 65, Pšenica 1.75 do 2, ječmen 1.50 do 1.75, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50 do 1.75, ajda 1.25 do 1.50, ajdovo pšeno 4 do 4.50, proso 1.75 do 2. Kekoš 30 do 45, piščanci 30 do 75, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 60 do 100, kozlič 60 do 110. Jabolka 5 do 12, suhe slive 9 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, med 12 do 20.

Mariborski živinski sejem dne 14. apr. 1931. Prignanih je bilo 5 konj, 7 bikov, 139 volov, 248 krav in 4 teleta, skupaj 403 komadi. Prodanih je bilo 216 komadov, od tega za izvoz v Avstrijo 7 komadov. Cene so bile sledeče (vse za 1 kg žive teže): debeli voli 6—6.75 Din, poldebili 4.75—5.25, plemenski 4.25—5, biki za klanje 4—4.75, klavne krave debele 3.50—5.75, plemenske 4—5, krave za klobasarje 2—2.50,

mlada živina 4.50—6. Mesne cene za 1 kg: volovsko meso I. 18 Din, II. 14 do 16 Din, meso od bikov, krav in telic 10—12, telečje meso I. 22 do 35, II. 12 do 20, svinjsko meso sveže 14 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 17. 4. 1931. Prignanih je bilo 341 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80—120 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 350 Din, 5—7 mescev 400 do 450 Din, 8—10 mescev stari 500 do 600 Din, 1 leto stari 700 do 850 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 11 Din. Prodanih je bilo 172 svinj.

*

Raziskovanja na dnu morja.

Dve znanstveni ekspediciji, ki raziskujeta morsko dno, vzbujata baš sedaj občo pozornost. Gre za podjetji profesorja Williamsa in profesorja Bebe.

Prof. Williams se je spustil s svojo ženo ter otrokom na morsko dno v jekleni krogli. Cela družina je bila v globlini 100 m. Profesor Bebe je dosegel globočino 500 m. Za svoje potapljaško ekspedicijo je pustil Bebe napraviti kroglo iz jekla, v koje sredini si je uredil znanstveno delavnico. Imel je seboj naprave za električna razsvetljevanja, radio-aparate, ki so bili v neprestani zvezi s parnikom, s katerega se je pustil profesor potopiti v globino. Jeklena krogla je bila opremljena z okni iz kremenca, skozi katera je bilo omogočeno opazovanje morskega dna.

Ob tej priliki je Bebe ugotovil, da je večina živali, ki prebivajo na dnu morja, oborožena s svetilkami. Narava sama skrbi na čudovit način, da ostane življenje ohranjeno in se razvija tudi v popolni temi.

Profesor Bebe je napravil s pomočjo fotografičnega aparata filmske posnetke o življenju čudnih prebivalcev — morskega dna. Učenjaki že nestrpnost čakajo na izvirno poročilo profesorja Bebe in na proizvajanje od njega posnetega filma.

hodili v toplejšem času k bogatinom na dnino, po zimi pa zmrzovali brez drv ter listja mi in naše blago, bo vedno slabše. Kapital nas bo še brez organizacije pregnal z rodne grude in bo postalo še to, kar posedamo sirote, graščinsko!

Mali posestnik, bajtar ter kočar niso gledali v Guzaju le moža ognjevite besede, ampak tudi dejanj. Ta pridigar ljudskih pravic je delil svoje denarno imetje z reveži in podpore potrebnimi. Kdorkoli s teh hribov ga je prosil v denarni stiski, mu je po možnosti pomagal. Zahteval ni nobenih obrestí, da še v toliko in toliko slučajih niti povračila ne.

Uboga para na vrh hriba je imel polno kočo otrok, še mleka ne, da bi prehranil nebogljenčke. Prejel je denar za nakup mlečnatega živinčeta in pomagano mu je bilo. Eksekutor ali kak sodni cenilec se v letih Guzajevega paševanja sploh ni upal v te kraje. Resnični gozdni čuvaji, graščinski lovci in logarji so mižali z obema očesi, ker ljubše jim je bilo življenje, nego ne-

usmiljeni obračun s tolovajsko roko. Graščinski niso kratili siromaku pravice do listja in drv. Radi obiranja malin ni bil klican nikdo na odgovor.

Kedo bi ne sledil organizatorju, ki je bodril z besedo, pomagal sam in je zboljšal celo pred kratkem neznosne razmere že njegov nastop ter par bolj trdih srečanj z graščinskimi valpeti. Guzaj je bil v vsaki kočuri najbolj čislán gost, kjer so mu postregli pri priči z najboljšim, kar so imeli. Jedel je tolikokrat iz skupne skledé, povedal veliko z upanjem na zboljšanje in ob slovesu je stisnil revežu za pogostitev še kaj okroglega v roko, ali porinil po tihoma pod lončeno skledo.

Odkar je bil zaljubljen, je postal izredno ljudomil tudi z ženskim spolom. V zimskem času je zahajal rad na preje, kjer so krožile med brnenjem kolovratov pripovedke in nedolžne šale. Vsaki pravljici je znal dodati nauke iz svojega boljševiskega evangelija tudi za pokorščino

Marenberg. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 26. t. m. popoldne po večernicah v Brudermanovi dvorani predavanje prof. Milakarja o Devici Orleanski. Odlični sloves predavatelja in zanimivost predmeta bosta prav gotovo privabili k predavanju obilo hvaležnih poslušalcev. Pridite v velikem številu! Ne do vam žal.

Šmartno na Pohorju. Na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo so naši fantje predstavljali prekrasno žaloigro »Garcia Moreno«. Pokazali so nam ganljivo v zgodovinski predstavi, kako so slavnega predsednika Ekvadorske republike zakleti sovražniki katoličanstva (framasoni) 1. petek 6. avgusta 1875 zavrtno umorili. Pretep zgled in vzor nam naj postane veliki Garcia Moreno, mučenec za sv. vero in Srce Jezusovo; kako naj bomo katoličani odločni, zavedni, zvesti, neustrašni in junaško srčni vsikdar, kadar gre za zadeve naših važnih verskih svetinj. Obisk je bil dober, tudi igrali so fantje dobro, glavne vloge celo prav dobro. Hvala dobrim fantom za vprizoritev prelepe igre in vsem, ki so kaj pripomogli, zlasti gđc. učiteljici Tončki Urbasovi.

St. Peter pri Mariboru. Udeleženske gospodinjanskega tečaja ponove prihodnjo nedeljo gledališko prireditev, ki so jo na belo nedeljo z uspehom prvič uprizorile ob obilni udeležbi v splošno zadovoljnost.

Jarenina. Krekova mladina iz Maribora igra v nedeljo dne 26. t. m., ob treh popoldne v dvorani Katoliškega prosvetnega društva v Jarenini Petrovljevo kmečko dramo »Dušec«. Igra slika spor v zakonu in ljubezen do domače zemlje. Vsi uljudno vabljeni!

Sv. Ana v Slov. gor. Fantovski odsek Kat. prosvetnega društva priredi v nedeljo dne 26. aprila popoldne po večernicah igro »Užitkarji.« Pridite!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Na splošno željo ponovi Katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. v nedeljo dne 26. t. m., ob treh popoldne v Društvenem domu burko v treh dejanjih »Davek na samce« Bo

Mostin, moštova esenca za napravo domače pijače se žabi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Lepo posestvo v bližini Maribora, 8 oraflov, se proda: Vodole 15, Sv. Peter pri Marib. 702

Pošten zakonski par sprejem na deželo. Naslov v upravi lista. 703

Vajenca poštenih staršev sprejme Anton Polanec, Hofinja vas 68, n. Slivnica pri Mariboru. 704

Inscriraite!

smeha na cente. Vsi, ki se hočete nasmejati, pridite! — Odbor.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnji fantovski krožek priredi prihodnjo nedeljo dne 26. t. m. popoldne po večernicah lepo igro »Revček Andrejček«. Vsi prijatelji poštene zabave pridite, da se boste enkrat od srca nasmejali. Prav uljudno vabljeni!

Skale. V Skalah se vrši v nedeljo dne 26. t. m., ob dveh popoldne velika ljudska tombola v korist velikega zvona. Dobitkov je brez števila, med njimi nekateri zelo dragoceni. Prireditelj povečuje slavno znana rudarska godba. Torej na Jurjevo nedeljo vsi v Skale!

Pišce. V nedeljo dne 12. t. m. je naše Prosvetno društvo priredilo psihološko težko zasnovano dramo Ks. Moška »Matia. Udeležba je bila še primerna, sicer pa ne tako mnogoštevilna, kakor pri drugih naših prireditvah, ker smo premalo in prekasno razglasili. Režijo je vodil naš dijak Davorin Petančič, ki je pred igro govoril o trpljenju in ljubezni slovenske matere. Igralci so bili dobro izbrani ter so svoje uloge dobro, nekateri celo prav dobro rešili. Vsa prireditev je potekla prav lepo in je vplivala: nekaterim materam so se orosile oči. Še kaj takega!

*

Čudno shranjena dedščina.

V Berlinu, v zapadnem delu mesta, je umrla pred dnevi posestnica majhne, toda dobro prosperujoče trgovine. Ženica je bila noč in dan sama na delu in si ni privoščila nobenega oddiha. Vse je bilo prepričano, da mora biti ta delavna, skrbna ter štedljiva ženska premožna. Po njeni smrti so se zbrali sorodniki, da bi si med seboj razdelili zapuščino. Našli so le veliko število praznih zabojev ter škatlic, ki so bile prazne. Rajna je bila tako varčna, da je hranila celo ničvredno ropotijo. Razočarani dediči so znosili staro šaro v dvorišče na smetišče.

Kmalu za tem je prišel na dvorišče prosjak-pevec v spremstvu dečka. Med tem, ko je stari pel, se je igral fantek s škatlicami, ki so ležale na smetišču.

Odpri jih je nekaj. Večinoma so bile prazne in jih je pometal proč. Naenkrat pa je zapazil starec, da je ena od navadnih škatlic za šibice polna bankovcev po 100 mark. Prekinil je petje ter zginil po kratkem prebrskavanju po smetišču z dečkom, ki je bil obvestil med starčevim iskanjem drugega otroka o čudno dragoceni najdbi. Ze kmalu za tem je buknila v javnost govorica, da je odnesel iz tega in tega dvorišča berač v majhni škatlici celo premoženje. Vse je bilo uverjeno, da je shranjevala stara gospa Šmid denar po šatuljah. Pri ponovnem iskanju so našli dediči še v več drugih škatlicah, katere so bili poprej proč pometali, veče svote bankovcev, katere je bila ženica shranila na tako izreden način iz strahu, da bi je ne bi bili izropali vlomilci. Živela je v neprestanem strahu pred tatovi in je bila prepričana, da ti nikakor ne bodo domnevali denarja v ničvrednih škatlah. Koliko je bilo v oni škatlici, katero je odnesel berač, se ni dalo ugotoviti, ker ni zapustila rajna oporoke in dediči tudi niso našli nobenega seznama o njenem premoženju.

*

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Dva požara smo imeli pri nas v kratkem času. V noči pred godom sv. Jožefa sta pogorela pri Cvilkju na Graški gori hiša in marof. Ogenj je nastal pri dimniku. Vsa družina je bila v globokem spanju, pokanje jih še pravočasno prebudi, da so se ljudje in živina rešila. Pogorelo je oboje poslopje do tal. Zavarovalnina znaša 18.000 Din. Naj ubogemu posestniku, ki ima gozd do malega ves posekan, dobri se sedje priskočijo na pomoč! V noči pred svetno nedeljo je pa pogorel veliki marof pri Danjelu na Graški gori. Tudi tukaj so ljudje spali, k sreči se je zbudil majhni otrok in vsled tega so se tudi drugi zbudili. Posestnik

te kmetije, katero je še le lani kupil, se je ravno še le semkaj preselil in zdaj ima tako veliko škodo. Kako je tukaj požar nastal, še ni pojasnjeno. Mimo te kmetije gre pešpot na Velenje in veliko popotnikov hodi po tej poti, mogoče je, da je kateri teh popotnikov prenočil v marofu in s kako smodko ta ogenj povzročil. — Tonačevo bajto na Graški gori je kupil Anton Rečnik, po domače stari Robovnik v Šmiklavžu. Bo dal bajto v najem. Tudi Ivan Sekavčnik je prodal svojo po domače Stigarjevo bajto na Graški gori, kupil jo je Ferdo Golob za 110.000 kron.

Slovenjgrдец. Na velikonočni pondeljek se je na srezkem načelstvu razdelilo odlikovanje za narodne zasluge odlikovanih 11 mož iz slovenjgraškega sodnega okraja. Odlikovanje je razdelil višji pristav Elletz, kateri je pred izročitvijo na odlikovance izpregovoril krasno zasnovan nagovor. Nato so se razdelila odlikovanja in sicer: red sv. Save IV. stopnje: Rožkar Davorin, župnik, Št. Ilj; Salamon Simon, šolski upravitelj v pok., Smartno; red sv. Save V. stopnje: Guzej Ivan, Št. Janž pri Dravogradu; Pečolar Franc, gostilničar, Legen; Verdnik Ivan, Otiški vrh; Iršič Konrad, Straže; Vaupot Lovro, Slovenjgrдец; Detečnik Bernard, Šmiklavž; red Jugoslovanske krone: dr. Bratkovič Alojz, odvetnik in župan, Slovenjgrдец; ing. Vinko Vrhnjak, Pameče; zlato kolajno: Retovnik Fran, Pameče; klančnik Peter, Podgorje; Hribernik Franc, Legen; Hovnik Josip, Sele. Petero odlikovancev se odlikovanja radi zadržkov ni moglo udeležiti. Po odlikovanju se je pri g. Golbu vršila kratka zakuska in slikanje. Najstarejši odlikovanec je Salamon, star 78 let, najmlajši ing. Vrhnjak, 30 let. Pri odlikovanju je bil tudi navzoč 76letni župan Pogač iz Pameč, ki je bil že leta 1927 odlikovan s sv. Save V. stopnje. Vsem odlikovancem iskreno častitamo in želimo, da nosijo svoja odlikovanja krepki in zdravi še mnogo let!

Brezno. Pri nas je bil poročen slovesno in prisrčno obče prijubljeni bivši gospod župan, posestnik, lesni trgovec in krčmar Ad. Grögl z gdč. Verško. Poročni obred je izvršil domači gospod župnik Sagaj in prič sta bila: g. Ferdinand Grögl, zastopnik avstrijskih železnic v Mariboru in g. Tone Verško. — Bilo srečno!

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojaku, knjižice:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojaka.

Cena z rudačo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Starši, botri in zlasti ve botrice! Vaš fant bo tiste dinarje, ki si jih je s težavo prihranil, pri vojakih najno potreboval in si ne zamore kupiti molitvenika. Kupite mu ga vi ter ga mu podarite kot pobožna spominek, ki naj ga obvaruje v tujni vsega hudega! — Tako se vam pripoča:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

ustvarjeno žensko. Nikdar ni bilo slišati, da bi se bil obnašal napram kakim ženski nespodobno ali celo nasilno. Nekaj nerazumljivega za njegovo glede ljubezni mehko dušo sta istočasno zaljubljenje in neizprosno ter uprav trinoško maščevanje nad Klakočercu na pobočju Rudniškega vrha.

V pekočem poletnem času, ko so se parila dekleta in žene na travnikih ter na njivah pri ogrebanju ter pletvi, jih je posečal, zbijal šale in razdeljeval med nje sladkorčke, brez katerih se ni podal nikamor na pot.

Pri opisovanju razmer v Guzajevih časih smo se že dotaknili parkrat omenka steklarn v Loki pod Žusmom, tik olimske farne cerkve in rudnika v grabi pri Devici Mariji na Pesku pri Podčetrtku. Pred 50 leti je bilo po spodnještajerskih krajih dovolj glažut, ki so bile na višku in je šla trgovina s steklom. Danes so malodane propadle vse, ker so bile predaleč od modernega prometa in jih je izpodrinila tozadevna modernizacija industrijsko naprednejših dežel. V Loki

ter Olimju so izdelovali: steklenice, kupice, razno stekleno namizno orodje in šipe. Glede brušenja stekla so bili po teh steklarnah pravi občudovanja vredni umetniki. Po boljših hišah je videti še danes debele ter visoke kupice, v katere so ubrušeni okraski ter napis, ki so danes iskane umetnine. Posebnost loške in olimske steklarne so bile manjše ter večje, slabše in lepše izdelane steklenice, v katerih so bile skozi ozki dulec na dno položene in večkrat iz lesa ter papirnatih podob prikupljivo izdelane ter sestavljene postaje iz Kristusovega trpljenja. Ako človek pogleda danes tako steklenico z uloženo postajo, se mora čuditi, kako se je posrečilo, spraviti toliko mično izdelanih predmetov skozi tako ozko odprtino in vsakega tudi trdno pritrčiti. Pasijonske steklenice so izdelovali steklarji doma ob prostem času, jih prodajali kramarjem in trgovcem ter tudi po bogatejših hišah. Tudi ti izdelki loških in olimskih steklarjev so danes redkost, ki se plača drago.

(Dalje sledi.)